

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO DIDAKTIKOS KONCEPCIJA

IVADAS

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (toliau – Universitetas) remiasi vizija būti lyderiaujančiu Europos sveikatos mokslų universitetu, siekiančiu visuomenės klestėjimo, misija mokyti ir ugdyti kūrybingą, dorą, iniciatyvią, išsilavinusią, sveiką, savarankišką asmenybę bei pamatinėmis vertybėmis – pagarba gyvybei, bendruomeniškumu, akademiškumu, atvirumu, profesionalumu ir teisingumu, priima didaktikos koncepciją. Šios koncepcijos tikslas – nustatyti pagrindinius principus ir metodus, kuriais grindžiamas mokymo(si) organizavimas ir vykdymas, dėstytojų kompetencijų tobulinimas bei dėstytojų ir studentų vaidmuo studijų procese. Didaktikos koncepcija vadovaujama visose ikidiplominių ir podiplominių Universiteto studijų programose.

I SKYRIUS

PAGRINDINIAI STUDIJŲ ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO PRINCIPAI

Siekiant sudaryti palankias sąlygas efektyviam mokymuisi, inovatyvių mokymo metodų diegimui bei prisidėti prie nuolatinio aukštojo mokslo studijų kokybės gerinimo ir studentų bei dėstytojų asmeninio bei profesinio tobulėjimo, vadovaujantis Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartais ir gairėmis, Bolonijos deklaracija „Europos aukštojo mokslo erdvė“, Europos pedagogų skaitmeninių kompetencijų sistema bei kitais dokumentais, nustatomi pagrindiniai studijų organizavimo ir vykdymo principai.

- 1.1 **I studentą orientuotos studijos:** skatinamas aktyvus studentų į(si)traukimas į mokymo(si) procesą ir savarankiško mokymo(si) stiprinimas. Taikomi įvairūs mokymo(si) metodai (pavyzdžiui, simuliacijos, probleminis mokymas, atvejo analizė, diskusija, darbas mažose grupėse), kurie skatina aktyvų studento dalyvavimą, motyvaciją, ugdo kritinį mąstymą, praktinius įgūdžius. Studijų dalykų aprašuose nurodoma, kokiais metodais bus užtikrinamas aktyvus studento vaidmuo studijų procese.
- 1.2 **Mokslo, studijų ir praktikos vienovė:** studijų procesas grindžiamas naujausiais mokslo pasiekimais ir yra neatsiejamas nuo praktinio taikymo. Šių trijų sričių dermė sudaro sąlygas rengti specialistus, gebančius kritiškai mąstyti, spręsti problemas ir prisitaikyti prie nuolat kintamų darbo rinkos bei visuomenės poreikių. Studentai nuo ankstyvų studijų etapų įtraukiami į tiriamąją, mokslinę ir taikomąją veiklą, klinikinius ir visuomenės sveikatos

projektus – taip kuriami nuolat besimokančios sveikatos sistemos principai Universitete ir klinikinėse jo bazėse.

- 1.3 **Paciento saugumas** yra studijų proceso prioritetas. Užtikrinama, kad visa mokymo(-si) veikla ir praktinė veikla būtų grindžiamos aukščiausiais etikos ir profesinės atsakomybės standartais. Paciento saugumas užtikrinamas aiškiai reglamentuojant studentų vaidmenis klinikinėje praktikoje, priežiūros lygmenis ir simuliacijų naudojimą prieš realią praktiką.
- 1.4 **Pakopinių kompetencijų taikymu paremtos studijos:** studijos grindžiamos pakopinėmis kompetencijomis, kurias studijuojantysis turi įgyti nuosekliai studijuodamas studijų programoje per visus studijų metus, o studijų pabaigoje būti visiškai pasirengęs savarankiškai profesinei veiklai, atitinkančiai įgaunamą/ suteikiamą profesinę kvalifikaciją.
- 1.5 **Studijų tarpdiscipliniškumas:** studijų programos vykdomos integruojant žinias, gebėjimus ir įgūdžius iš skirtingų mokslo sričių (pavyzdžiui, tarpprofesinis mokymas(is)). Siūlomos disciplinos (simuliacijos ir realios praktikos dalykai) užtikrina galimybes kartu mokytis skirtingų programų studentams. Universitete studentams suteikiama galimybė studijuoti universitetinius ir tarpuniversitetinius pasirenkamuosius dalykus, kurie skirti bendrosioms kompetencijoms tobulinti ir leidžia mokytis skirtingų kursų ir programų studentams vienu metu.
- 1.6 **Studijų tarptautiškumas:** Universitetas skatina tarptautinį ir tarpkultūrinį bendradarbiavimą, užtikrindamas galimybę dėstytojų ir studentų mainams, mokymąsi mišrioje grupėje bei keitimąsi gerąja universitetinės didaktikos praktika, jungtines ir dvigubo diplomo programas su kitų šalių Universitetais.
- 1.7 **Studijų individualizavimas:** studijų individualizavimas grindžiamas studentų ir jų poreikių įvairove, kuria remiantis, esant poreikiui, sudaromi individualūs studijų planai. Studijų metu užtikrinama galimybė rinktis užduočių, kursinių ir baigiamųjų darbų temas. Taikomi alternatyvūs atsiskaitymo būdai, vykdomas neformaliuoju, mikrokredencialų ar savišvietos būdu įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas.
- 1.8 **Mokymasis visą gyvenimą:** Universitete taikomas lankstus ir į besimokantįjį orientuotas požiūris, kuris atliepia nacionalinius ir Bolonijos deklaracijos „Europos aukštojo mokslo erdvė“ prioritetus. Universitete skatinamas mokymasis visą gyvenimą, įgyvendinamas vykdant podiplominius dalykinius mokymus, bendrųjų kompetencijų tobulinimo mokymus, mikrokredencialų programas, neformaliuoju ir savišvietos būdais įgytų kompetencijų pripažinimą.

II SKYRIUS

MOKYMO(SI) TURINYS IR ORGANIZAVIMAS

- 2.1 **Mokslu grįstos studijos:** Universitete studijų turinys, mokymo metodai ir vertinimas grindžiami mokslo įrodymais, yra reguliariai atnaujinami ir peržiūrimi atsižvelgiant į mokslo pažangą. Universitete naudojami aktyviojo mokymo(si) metodai, skatinantys kritinį, mokslu pagrįstą mąstymą. Nuo pirmųjų kursų studentai mokomi taikyti mokslinių tyrimų metodus, formuluoti hipotezes, rinkti ir analizuoti duomenis bei interpretuoti rezultatus, skatinami dalyvauti mokslininkų grupių veiklose, mokslo renginiuose.

- 2.2 Praktika grįstos studijos:** Universitete užtikrinama ankstyva studentų integracija į praktinę veiklą, supažindinant su gyvūno ir žmogaus sveikatos priežiūros sistemomis, technologijomis ir klinicine aplinka.
- 2.3 Integruotas mokymo(si) turinys:** studijų turinys rengiamas jungiant skirtingas temas į vieną visumą, taip formuojami sisteminio, visa apimančio (visuminio) mąstymo įgūdžiai, suteikiamas platesnis kontekstas ir parodomos tarpusavio sąsajos. Studijų programos sudaromos planuojant studijų rezultatus tiek horizontalia, tiek vertikalia kryptimi – užtikrinant dėstomų dalykų sąsają ir tęstinumą.
- 2.4 Technologijų integracija į studijas:** Universitete naudojami skaitmeniniai įrankiai, virtualiosios mokymosi aplinkos, interaktyviosios platformos. Skatinamas skaitmeninių įrankių ir metodų diegimas studijų procese, siekiant modernizuoti mokymo(si) procesą ir padidinti jo prieinamumą bei efektyvumą. Universitete skatinamas dirbtinio intelekto naudojimas studijose ir jų planavimo procese, atitinkantis akademinio sąžiningumo, duomenų apsaugos ir paciento saugumo reikalavimus bei reglamentuojamas tam tikrais vidaus dokumentais.
- 2.5 Nuotolinis ir auditorinis studijų organizavimo būdas:** Universiteto studijų programų specifiška lemia, kad, užtikrinant studijų kokybę, studijos vykdomos dėstytojui tiesiogiai bendraujant su studentais auditorijose, laboratorijose, praktikos vietose. Nuotolinis mokymo būdas taikomas tik tokiais atvejais ir tose studijų programose, kur jis leidžia studentui pasiekti numatytų studijų rezultatų, įgūdžių ir kompetencijų.

III SKYRIUS

MOKYMO(SI) PASIEKIMŲ VERTINIMAS IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS

- 3.1 Formaliojo ir neformaliojo vertinimo dermė:** Universitete taikomas tiek formalusis, kai studento pasiekimai įvertinami pažymiu, tiek neformalusis vertinimas, kurio metu dėstytojas suteikia grįžtamąjį ryšį studentui apie stipriąsias ir tobulintinas jo mokymosi ir (ar) praktinės veiklos sritis.
- 3.2 Pasiekimų vertinimo tikslai ir sąsaja su mokymo(si) turiniu:** mokymosi pasiekimų vertinimo strategija yra iš anksto žinoma studentams, aprašoma studijų dalykų (modulių) aprašuose ir koreliuoja su mokymo(si) tikslu, turiniu, numatytais rezultatais, t. y. remiasi principu „Mokau tai, ką vertinsiu, o vertinu tai, ką mokiau“.
- 3.3 Formuojamojo vertinimo naudojimas:** atsižvelgdamas į siekinius, dėstytojas taiko atitinkamą vertinimo tipą. Daugelyje Universiteto studijų programų taikoma kaupiamąjo balo sistema (kaupiamasis vertinimas), tačiau formuojamasis vertinimas taip pat naudojamas, siekiant nuolat stebėti ir kritiškai įsivertinti, koreguoti mokymosi eigą – taip suteikiamas besimokančiajam giluminis suvokimas apie jų mokymąsi.
- 3.4 360 laipsnių vertinimas:** standartizuotą pasiekimų vertinimą gali vykdyti dėstytojas, studentas (įsivertinimas) ar kiti komandos nariai (pavyzdžiui, mentoriai, kiti sveikatos priežiūros specialistai, administratoriai) – tokiu būdu užtikrinamas 360 laipsnių vertinimas. Dalyvaujant keliems vertintojams, vertinimui suteikiamas įvairiapusiškumas, sumažėja subjektyvumo įtaka.

- 3.5 Vertinimo metodų įvairovė:** atsižvelgiant į siekiamus studijų rezultatus, kiekvienam studijų rezultatui įvertinti parenkamas tinkamiausias metodas. Universitete taikomi įvairūs vertinimo metodai, pvz., testas, atvejo analizė, objektyvus struktūrizuotas klinikinis egzaminas (OSCE), darbų aplankas (*portfolio*), projektas, tyrimo ataskaita, esė, simuliacijos vertinimas, žodinis pristatymas ir kt.
- 3.6 Konstruktyvusis grįžtamasis ryšys mokymosi metu ir po pasiekimų vertinimo:** studentams teikiamas grįžtamasis ryšys yra aiškus, glaustas, vengiama neaiškių ar bendro pobūdžio teiginių, kuriuos sunku interpretuoti. Teikiant grįžtamąjį ryšį nurodomos studento darbo stipriosios ir silpnosios dalys – taip skatinamas studento gebėjimas savarankiškai gilinti žinias. Grįžtamojo ryšio teikimui skatinamas abipusis bendradarbiavimas, leidžiant studentui susipažinti su pateiktais komentarais ir darbu. Dėstytojai yra mokomi teikti grįžtamąjį ryšį (per metodikos mokymus), kad būtų užtikrinta jo kokybė ir nuoseklumas visame Universitete.
- 3.7 Grįžtamojo ryšio naudojimas studijų kokybei tobulinti:** Universitete studentų, dėstytojų ir socialinių partnerių grįžtamasis ryšys (apklausos, studijų kokybės termometras, tikslinių grupių apklausa, socialinių partnerių nuomonė) sistemingai naudojamas studijų kokybei gerinti – tobulinant studijų dalykus, vertinamas studijų programų komitetuose, studijų ir mokslo komisijose, kasmet atliekama ir skelbiama grįžtamojo ryšio ir atliktų pokyčių analizė.
- 3.8 Rezultatų vertinimo principai:** vykdant mokymo(si) pasiekimų vertinimą, vadovaujamosi *pagrįstumo* (vertinimas siejamas su studijų programos (studijų dalyko, modulio ar ciklo) numatomais studijų rezultatais), *patikimumo* (gaunama vertinimo informacija ir vertinimo rezultatai turi būti objektyvūs ir nepriklausyti nuo vertintojo), *aiškumo* (vertinimo sistema turi būti informatyvi, suprantama vertintojams ir vertinamiesiems), *naudingumo* (atliekamas vertinimas turi padėti vertinamiesiems siekti studijų programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų), *nešališkumo* (vertinimo metu naudojami vertinimo metodai turi būti vienodai tinkami visiems vertinamiesiems), *viešumo* (vertinimas remiasi viešais kriterijais, o konkretaus vertinimo rezultatai ir jų paaiškinimas prieinami vertinamiesiems) principais.
- 3.9 Atviras švietimo išteklių naudojimas:** dėstytojai ir studentai skatinami naudoti ir kurti atvirus švietimo išteklius pagal autorinių teisių ir duomenų apsaugos reikalavimų, kurie didina mokomųjų priemonių prieinamumą ir inovatyvumą.

IV SKYRIUS

DĖSTYTOJO VAIDMUO IR TOBULĖJIMAS

- 4.1 Dėstytojas – mentorius ir vedlys:** įgyvendinant į studentus orientuotą studijų principą, dėstytojas yra mokymo(si) pagalbininkas – mentorius, konsultantas, mokymo(si) skatintojas, kuris lanksčiai reaguoja į pasikeitusias aplinkybes, taiko įvairius mokymo(si) ir vertinimo metodus pagal programos numatytus rezultatus, studentų poreikius, lūkesčius,

patirtis. Dėstytojų ir studentų santykiai grindžiami abipusio sąžiningumo, pasitikėjimo, bendradarbiavimo ir pagarbos asmeniui principais.

4.2 Dėstytojo dėstymo (didaktinė) veikla: dėstytojo veikla nėra atsitiktinė, o iš anksto planuojama bei reflektuojama viso mokymo(si) proceso metu. Dėstytojo didaktinė veikla užtikrina sėkmingą studijų vykdymą. Dėstytojo didaktinė veikla sudaryta iš kelių dalių:

4.2.1 dėstymo planavimas: svarstoma, kokie yra dėstymo tikslai; kaip bus siekiama išsikeltų tikslų; kokia medžiaga bus naudojama; kokie bus mokymo(si) metodai ir užsiėmimo formos; kokie instrumentai bus kuriami; kokias užduotis reikia parengti; kaip bus vertinama; kokios mokymo formos ir būdai bus naudojami; kaip bus teikiamas grįžtamasis ryšys po pasiekimų vertinimo; kaip bus įvertinama, ar dalykas įgyvendintas sėkmingai (studentų pasiekimų vertinimo rezultatai, studentų grįžtamasis ryšys); siekiama, kad mokymo(si) procesas skatintų studento savarankiškumą ir kartu užtikrintų reikiamą akademinę paramą;

4.2.2 dėstymo įgyvendinimas: vykdoma tai, kas suplanuota;

4.2.3 įsivertinimas: svarstoma, ar viskas pavyko taip, kaip buvo suplanuota; kokie iššūkiai iškilo; kas buvo daroma gerai ir ką būtų galima patobulinti; ką rodo studentų pasiekimų rezultatai; kokia studentų nuomonė apie dalyką;

4.2.4 dėstymo tobulinimas: vykdomi pokyčiai rengiantis naujam mokymo(si) ciklui, apžvelgiama, ar galima pataisymus atlikti savarankiškai, ar reikalinga pagalba.

4.3 Dėstytojo didaktinės kompetencijos – tai dėstytojo turimos žinios, įgūdžiai ir gebėjimai planuoti, organizuoti ir įgyvendinti mokymo(si) ir pasiekimų vertinimo procesą, teikti ir priimti grįžtamąjį ryšį, siekiant numatytų studijų rezultatų, atsižvelgiant į studentų įvairovę, lūkesčius, teikiant jiems paramą ir skatinant jų įsitraukimą į mokymo(si) procesą.

4.4 Dėstytojų kompetencijų tobulinimas – Universitete dėstytojų kompetencijoms tobulinti skiriamas nuolatinis ir tęstinis dėmesys. Kompetencijų tobulinimas organizuojamas atsižvelgiant į kasmetines dėstytojų apklausas, padalinių poreikius, studentų išvalgas, Universiteto strategines kryptis, taip pat – individualiai, studijas vykdančių padalinių lygmenimis. Universitete pradedantiesiems dėstytojams siūloma pradedančiųjų dėstytojų didaktikos kompetencijų tobulinimo ir aktyvios mentorystės programa – įtraukiami patyrę Universiteto dėstytojai ir tarptautiniai ekspertai.

4.5 Pagalba dėstytojui – Universitetas sistemingai užtikrina metodinę, technologinę ir psichologinę pagalbą dėstytojams planuojant, įgyvendinant ir vertinant studijų procesą, skatina dalijimąsi geraja klinikinės ir praktinės veiklos patirtimi tarp fakultetų bei grįžtamojo ryšio teikimą.

4.6 Dėstytojų didaktinių kompetencijų vertinimas reikalingas sėkmingam dėstytojo tobulėjimui ir studijų kokybės gerinimui pasiekti. Šis vertinimas vykdomas naudojant skirtingus duomenų šaltinius, formas ir apimtį:

4.6.1 studentų atsiliepimus (grįžtamąjį ryšį);

4.6.2 kolegų vertinimą (pvz., stebint paskaitą ar kitą užsiėmimo formą);

4.6.3 dėstytojo portfolio (dėstytojo savirefleksija apie savo, kaip dėstytojo, veiklą, metinių pokalbių metu);

4.6.4 studentų studijų rezultatų stebėseną;

4.6.5 didaktinių kompetencijų tobulinimą.

V SKYRIUS

STUDENTŲ GEROVĖ IR VAIDMUO STUDIJŲ PROCESSE

- 5.1 **Įtraukusis mokymas ir mokymasis:** Universitetas pripažįsta, vertina ir atsižvelgia į visų studentų poreikius, nesvarbu, kokia jų kilmė, lytis, amžius, sveikata, religija, kalba, socioekonominė padėtis, negalia ar kiti ypatumai, ir užtikrina lygias galimybes dalyvauti studijų procese sukuriant patrauklią mokymo(si) aplinką ir galimybes kiekvienam pasiekti mokymosi tikslų (pvz., egzaminų laiko prailginimas, pritaikytos mokymo medžiagos ir kt.).
- 5.2 **Studentas – aktyvus studijų proceso dalyvis,** kuris prisiima atsakomybę už savo mokymąsi ir laikosi akademinio sąžiningumo principų. Universitetas skatina visus studentus dalyvauti studijų kokybės vertinimo procesuose ir teikti grįžtamąjį ryšį. Studentai įtraukiami į studijų programų tobulinimą per studentų atstovybę ir kitas organizacijas, dalyvavimą studijų programų komitetų, komisijų, rektorato, senato veikloje.
- 5.3 **Aktyvaus ir sąžiningo mokymosi skatinimas:** Universitetas skatina studentų sąžiningumą, savarankiškumą, atsakomybės prisiėmimą, savirefleksiją ir kritinį mąstymą, aktyvų dalyvavimą praktiniame darbe ir mokslinėje veikloje, iniciatyvumą paciento ir visuomenės sveikatinimo klausimais, pilietiškumo pagrindais.
- 5.4 **Neformalus kompetencijų tobulinimas:** Universitete sudaromos galimybės studentams tobulinti kitas kompetencijas ir įgyti žinių, kurių jie siekia, įgyvendinant studentų kompetencijų tobulinimo iniciatyvas, siūlant įvairios formos ir turinio informacinius, mokymo renginius.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 6.1 Už didaktikos koncepcijos įgyvendinimą atsakingi visi Universiteto akademinės bendruomenės nariai.
- 6.2 Universiteto didaktikos koncepcija peržiūrima ne rečiau kaip kas 5 metus ir gali būti keičiama Universiteto senato nutarimu.